

תת"ע 6750/03/17 - המאשימה: מדינת ישראל נגד שמרי השאם

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו
תת"ע 6750-03-17 מדינת ישראל נ' שמרי השאם
לפני: כבוד השופטת ענת יהב
בעניין: המאשימה: מדינת ישראל ע"י ב"כ יעל
ויכמן

נגד
הנאשם: שמרי השאם ע"י ב"כ עו"ד כפיר
דור

הכרעת דין

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירה ביום 3.10.16 בשעה 01:16, בגין אי ציות לרמזור אשר דלק בו האור האדום עם כיוון נסיעתו וכניסה לצומת לאחר שחלפו לפחות 5 שניות מרגע הופעת האור האדום.

המדובר בעבירה שיוחסה לנאשם מכוח הבעלות ולאחר שרכבו צולם במצלמת א'3.

ביום 8.5.17 כפר הנאשם במיוחס לו באמצעות ב"כ, כך שהודה בבעלותו על הרכב, אולם טען כי אחר הוא אשר נהג ברכב.

באותו מעמד אף צוין שמו ופרטיו של אותו אדם שנהג - המדובר בתושב סודאני שלטענתו של הנאשם מסרב להגיע לבית המשפט.

יש להדגיש כי הסנגור הבהיר שאין חולק על רכיבי העבירה עצמה.

משכך, נקבע התיק לשמיעת הוכחות.

ביום 6.7.17 נשמעו הראיות בתיק, כאשר לאור מהות הכפירה הגישה המאשימה במהלך פרשת התביעה את ההזמנה למשפט, שם- כל פרטי העבירה והמהירות המיוחסת לאותו הנוהג ברכב, וכן צילום הרכב בדגש על מספרו - ככזה אשר נמצא בבעלותו של הנאשם.

במסגרת פרשת ההגנה הודיע הסנגור כי הנאשם לא יעיד ואף שהמשמעויות וההשלכות המשפטיות הובהרו לו היטב.

מטעם ההגנה העיד **העד מוקדאד אלאסנלטייב** -

בחקירתו הראשית - במסגרת עדותו הוצג רישיון זמני לשהייה בארץ. ממאי 2017 ועד לאוגוסט 2017 וכן הוצג רישיון שהייה זמני התקף עד למועד שנת 2015.

העד העיד, שנמצא בארץ מזה 6 שנים, שעובד אצל הנאשם

וכשנשאל בשאלה מדריכה: **"מי מחזיק ברכב שמספרו 69-905-75"**

ענה: **"הרכב הזה אצלי 6 חודשים (עמ' 5 ש' 20-21)"**

ולשאלה: **לאיזו מטרה**

ענה: **"היה בעבודה אצלי" (ש' 22-23).**

בחקירתו הנגדית הדגיש:

שלא נהג ברכב, חזר והדגיש זאת במהלך כל עדותו **"אני אומר שלא נהגתי אבל הוא היה אצלנו בעבודה" (עמ' 5 ש' 29-30).**

לא ידע לציין מועד מדויק שבו הרכב היה בחזקתו **"לפני שנה ככה, לא זוכר בדיוק"** (עמ' 6 ש' 5-6), לא הציג מסמך כלשהו שהוא עובד תחת פיקוחו של הנאשם, לא יכול להציג אישור שהייה על שמו אשר רלוונטי למועד ביצוע העבירה.

סיכומי הצדדים:

בסופו של הדיון המאשימה ביקשה להרשיע את הנאשם מכוח הבעלות, שכן הודה בבעלות, אך טען שאחר הוא זה שנהג, כאשר במהלך הדיון ולאחר הופעת אותו הנהג, הסתבר שהוא "עובד זר" כשבמהלך חקירתו ברור שלא נהג על רכב זה, אין לו מושג באיזה רכב מדובר ואין לו קשר לרכב הזה.

המאשימה טענה, שלא הוכח הקשר בין הנהג לנאשם ולא הוצג כל מסמך שכזה ועל כן מפנה אצבע מאשימה לנאשם ככזה שאחראי לביצוע העבירה וניצל לרעה את מעמדו של העד, שהינו תושב זר אשר נתון לחסדיו של הנאשם המפרנס אותו באותה העבודה.

ההגנה מבקשת לזכות את הנאשם, תוך שמצביעה על **סעיף 27 לפקודה**, שם לטענתה, יש צורך בהפניית האצבע

לאחר, אשר לו נמסרה החזקה ברכב, כאשר אין צורך שאותו אחד ינהג ממש או ישהה כדין בארץ.

מפנה לדבריו של העד אשר אמר שהרכב היה בחזקתו 6 חודשים, לפני כשנה.

בנוסף, מדגישה ההגנה כי מדובר בהוכחה של מאזן הסתברויות (על פי הוכחה בדין האזרחי) ולא מעל לספק סביר.

מכל אלו מבקש הנאשם לזכות אותו.

דין והכרעה:

לאחר ששמעתי את העד וטיעוני הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי הנאשם לא הרים את הנטל, אף לא במאזן הסתברויות, וכי לא נותר בליבי ספק, כי העד אשר הובא לדיון אינו אלא כסות לאחריותו של הנאשם.

המסגרת הנורמטיבית, מצוייה בסעיף 27ב(א) לפקודת התעבורה וזו לשונה:

(א) "נעשתה עבירת תעבורה ברכב, רואים את בעל הרכב כאילו הוא נהג ברכב באותה שעה או כאילו העמידו או החנה אותו... , זולת אם הוכיח מי נהג ברכב..או אם הוכיח למי מסר את החזקה ברכב (להלן- המחזיק) או הוכח שהרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו"

חזקה זו, סתירתה על ידי הנאשם, ככל סתירת חזקה אחרת בחוק מחייבת אותו בנטל כבמשפט אזרחי- דהיינו מאזן הסתברויות ואין צורך בהוכחה מעבר לספק סביר.

ההגנה טוענת כי הוכיחה את העברת החזקה במועד הרלוונטי ברמה ובאופן שיש להעביר את אחריותו של הנאשם לאחר ולהפריך את אותה החזקה שבסעיף 27 ב לפקודה, אינה יכולה להישמע, שהרי בחינת עדותו של העד מעלה, שגם האמירות של העד היו אמירות רפות, חסרות פרטים חשובים ונראה שאמר את הדברים הללו לא מרצון ועל פי גרסה שנלמדה מראש.

לעניין החזקה:

העד, **לשאלה מדריכה** של ההגנה, המציינת את מספר הרכב במדויק עונה: **"הרכב הזה היה אצלי 6 חודשים" (בעמ' 5 ש' 20-21),** אולם ברור שאינו יודע באיזה רכב מדובר והובא על מנת לומר את שאמר.

זאת ניתן לראות בתשובתו לשאלות (בעמ' 8 ש' 11-17):

- ש. **אתה לקחת את הרכב משמרי?**
- ת. **אני כן. כמה פעמים כן.**
- ש. **מתי לקחת?**
- ת. **הייתי בעבודה והלכתי להביא אוכל ברכב.**
- ש. **באיזה רכב?**
- ת. **בשדרות ירושלים. זה היה ברכב קטן. מזדה.**
- ש. **על רכב רנו נהגת?**
- ת. **מה זה רכב רנו?**

ובהמשך בהקשר לנהיגה עונה ומדגיש מספר פעמים, שמעולם לא נהג ברכב זה של הנאשם "**לא נהגתי אבל היה אצלי**" ובהמשך אמר "**הרכב היה בעבודה**". "**אני לא נהגתי אבל הוא היה אצלי בעבודה, ביפו**" (עמ' 5 ש' 26-30).

בנוסף ובהמשך לשאלה מדוע זקוק לרכב ענה באופן סתמי "**היה שם בעבודה**" (עמ' 7 ש' 12).

אומר שאחר נהג ברכב "**יש נהג**" לא יודע מיהו, ומסכם שלא יודע מי נהג ברכב, הרכב היה שם בעבודה, ושלא ראה אותו כל הזמן.

מכאן שעל פניו, ברור, כי לא מדובר בהעברת חזקה ברכב, אין כל אלמנט סמלי, אין בעלות רגעית אפילו על הרכב, שכן כל מה שראה העד זה את הרכב נמצא היכן שהוא בעבודה, כשהוא חונה, ואף ידע שאחר נהג, אפילו שאינו יודע מיהו ואף לא נשאל על כך ולא קיבל את רשותו לכך.

ומשכך אף המפתחות לא היו בחזקתו ולא הוכח שהמפתחות ניתנו לו.

מכל אלו אני קובעת כי החזקה לא הוכחה ולו במעט, לעד לא הייתה כל חזקה, כל אמירה ולא יכולת להחליט בדבר אותו הרכב שאף לא ידע את פרטיו, מהו סוגו, מה מראהו ומקומו.

האקט המינימלי של חזקה בנהיגה (כפי שטען הנאשם בכפירתו), לא הוכח ועל כן לא ברור מדוע היה על הנאשם לתת חזקה על רכבו לאדם שלא נוהג עליו, שאינו יכול להחליט מי ינהג, היכן הרכב ימצא ועוד כהנה החלטות, אלא אם כן

מדובר בניסיון לחמוק מן הדין.

לעניין מועד ומטרת מסירת הרכב:

אף לעניין זה לא הוכח ואפילו בדל של ראיה שכן העד העיד שלפני כשנה הרכב היה אצלו. המדובר בעבירה שנעברה באוקטובר 2016 כאשר העד נותן מרווח זמן רב של שנה אינו מבהיר מדוע הרכב הועבר לחזקתו, מה המטרה, ולמה ניתנה לו אותה החזקה ל- 6 חודשים.

רכב אשר שייך לנאשם, המפקח על העד שנמצא בחזקתו תקופה כה ארוכה ברור שצריך שיהיה נימוק לאותו ויתור על הבעלות של הרכב.

נימוק שכזה לא הוצג לא הובהר ואף מועד המסירה לא ברור, לו הייתה מוצגת מטרה כלשהי היה ניתן לבוחנה, לקבל הסבר להעברת החזקה והמועד לכך.

שוב, רק מכוח כך ניתן היה להרשיע.

אלא, שבהודעתו של העד יש עובדות נוספות שיש בהן כדי למוסס את גרסת הנאשם.

ההגנה לא הציגה רישיון שהייה זמני למועד ביצוע העבירה, דהיינו לשנת 2016, כך שיתכן שהעד היה אף בחוץ לארץ או עבד במקום אחר ולא תחת פיקוחו של הנאשם.

דווקא העובדה שהוצגו רישיונות שהייה לשנת 2015 ולשנת 2017 מחזקת העדרו של אישור.

בנוסף, העד לא מסוגל להציג אישור שעובד בחברה של הנאשם ולהבהיר את הקשר בינו לבין הנאשם.

בסופו של דבר וגם מדבריו של העד עצמו אשר היה בהם כדי להוציא את המרצע מן השק, נראה כי כל **תפקידו של העד היה להעביר תוך כדי עדותו את אותן העובדות הצריכות לעניין ואשר צויינו באותה סתירת חזקת הבעלות** ואשר יהיה בהן כדי להעביר את האשם מכתפיו של הנאשם אליו, ומי יותר "אטרקטיבי" מאשר "תושב זר" שאינו בעל רישיון נהיגה ישראלי.

כך ניתן לראות שכאשר נשאל על מה הצהיר ענה:

"בשביל נקודות של הרכב, יש רמזור, אני כתבתי שהנקודות יעברו אלי, כי האוטו היה אצלי... שהאוטו היה בחברה" (עמ' 6 ש' 10-11).

ושוב עניין זה עולה לשאלת התובעת

ש. למה אתה כאן?

ת. אני בשביל נקודות שרוצה להעביר מהשאם אלי.

ש. אתה לא נהגת?

ת. כן.

ש. אז למה אתה לוקח את הנקודות אליך?

ת. שותק.

(עמ' 7 ש' 13-18).

זהו הנימוק לתצהיר, וזהו הנימוק לעדותו של העד - העברת הנקודות מהשאם - הנאשם אליו.

זאת אף על פי שהרכב מעולם לא הועבר אליו, לא היה בחזקתו ולא נהג עליו.

אותות האמת

במקרה זה, לאורך כל העדות, נראה העד במצוקה, ענה לאט, הביט על הרצפה, הסיט מבטו ואף חשש מן הנאשם.

כבר כאן יאמר, כי אכן השפה העברית אינה שפת אימו, אולם לשאלות בית המשפט בנושא זה, הודיעה ההגנה, כי הוא מבין את השפה היטב ואין צורך במתורגמן.

ובכל מקרה, התנהגותו, כך נראה הייתה לחוצה.

עניין זה התחזק, כאשר במהלך סיכומי המאשימה החל הנאשם לכעוס על העד כשהעד ענה לו בשקט ותוך השפלת מבטו (עמ' 9 ש' 5-8).

על פניו ובאופן שלא ניתן לספק, נראה כי העד בא לעשות "עבודה" שנתבקש על ידי הנאשם ולא הביא לתוצאה הרצויה.

בנוסף לכל אלו, החליט הנאשם שלא להעיד לטובתו ולא לעמוד לחקירה נגדית.

ושוב, אף על פי שזכותו של הנאשם לעשות כן, הרי שיש בכך מקום שיש צורך, כדי לסייע לראיות התביעה.

כפי שקבעתי, יש די והותר ראיות לכך - אולם ברור כי התנהגות זו מקבעת את העובדה שהרכב היה ונותר בבעלותו ובחזקתו של הנאשם.

בסופו של דבר - אני קובעת כי התביעה הוכיחה את יסודות העבירה המיוחסת לנאשם באופן שאינו מוטל בספק כלל וכלל לעניין חזקת הבעלות, זאת לאור הודאת הנאשם בבעלות על רכבו, ובכך שהנאשם לא הצליח להפריך את החזקה ומשכך, אני מרשיעה את הנאשם בעבירת הנהיגה בחסות האור האדום בנסיבות מחמירות.

ניתנה היום, ט"ז אלול תשע"ז, 07 ספטמבר 2017, בהעדר הצדדים.